

'9 ตำนานยาชาติ' ตำราวัดโพธิ์

สานภูมิปัญญาเด็กใช้ได้ผู้ใหญ่ใช้ได้

ระหว่างวันที่ 25-29 ตุลาคม

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดงาน "วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ ปีที่ 3" ที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) โดยในปีนี้มีภารกิจเปิดตัว 9 ตำนานยาชาติ สูตรดั้งเดิมวัดโพธิ์ "เด็กใช้ได้ ผู้ใหญ่ใช้ได้" เผยแพร่สู่สาธารณะ ขณะที่ รพ.อุททอง เล็งนำ "ยาสนั่นไตรภพ" ใช้เสริมยาเบญจอำมฤตย์รักษามะเร็งตับ

นพ.มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กล่าวว่า เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 คณะรัฐมนตรีได้ถวายพระราชสมัญญา "พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย" แต่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 และกำหนดให้วันที่ 29

หลักฐานทาง

ประวัติศาสตร์

อันล้ำค่าของชาติไทย ล้วนเป็นฐานรากให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้และใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพมาจนถึงปัจจุบัน

พระองค์ทรงบูรณปฏิสังขรณ์วัดโพธิ์ ซึ่งถือว่าเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของคนไทย เป็นแหล่งรวมสรรพวิชาหลากหลาย

สาขา ปัจจุบันวัดโพธิ์มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ทั้งน้อมนำการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้ประกาศรับรอง จันทะเบียนวัดโพธิ์ เป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554 ด้วยคุณค่าและความเชื่อมโยงดังกล่าว กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก พร้อมเครือข่าย จึงได้กำหนดจัดงานสัปดาห์วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ ปีที่ 3 ขึ้น ในปีนี้มีเรื่องเด่นที่ต้องการนำเสนอ คือ จะมีการเปิดตัวตำรับยาของชาติ จากจารึกวัดโพธิ์ ทั้งกลุ่มยาเด็กและผู้ใหญ่ จำนวน 9 ตำรับ

ภญ.คลิษา ช่งสิริพร เกษัชกรประจำโรงพยาบาลอุททอง จ.สุพรรณบุรี กล่าวว่า สำหรับยา 9 ตำรับ ประกอบด้วย 1.กลุ่มยาลม มี 2 ตำรับ คือ ยาอินทร์ประสิทธิ์ และยาท้าววาทิรคุณ มีสรรพคุณช่วยบำรุงหัวใจให้ชุ่มชื้น 2.กลุ่มยาสตรี มี 2 ตำรับ คือ ยากำลังราชสีห์ และยาพรหมพักตร์

มีสรรพคุณช่วยบำรุงและขับโลหิต เลือดร้ายต่างๆ เพราะปัจจุบันพบว่าสตรีมีปัญหาเรื่องระบบโลหิต ส่งผลได้จากผ่านนมโบหน้า ที่สื่อให้เห็นว่าระบบโลหิตมีปัญหา อย่างไรก็ตามสตรีที่สนใจควรปรึกษาผู้มีความรู้ เพื่อ

ตรวจหาความบกพร่องทางระบบโลหิต เพื่อได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง 3.กลุ่มยาขับลม มี 2 ตำรับ คือ ยาประสะน้ามะนาว และยาฆ้องไชย มีสรรพคุณ ขับลม แก้อาเจียน

4.กลุ่มยาประคบ เป็นตำรับของศิลาจารึกวัดโพธิ์ มีสมุนไพรรักษาโรคหลายชนิดอยู่ในลูกประคบนี้ 5.กลุ่มยาเด็ก คือ ยาแฉ่วฟ้า เป็นตำรับยาใช้กวาดในคอเด็ก มีสรรพคุณช่วยรักษาโรคทางต่างๆ ที่ใช้มาตั้งแต่โบราณ ซึ่งมีตำรับยาที่ดูแลตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนถึงผู้สูงอายุ และ 6.กลุ่มยาใช้ภายนอก คือ ยาสนั่นไตรภพ ตำรับน้ำมันใช้ร่วมกับน้ำมันงา ใช้ทาท้อง ช่วยกระจายลม ขับเลือดลมให้ไหลเวียนได้ดีขึ้น ทั้งนี้ รพ.อุททอง ซึ่งมีการพัฒนายาเบญจอำมฤตย์รักษามะเร็งตับ ก็กำลังมีแผนนำตำรับยาสนั่นไตรภพมาใช้ร่วมกับยาเบญจอำมฤตย์เพื่อใช้ในการรักษามะเร็งตับด้วย

อนึ่ง กิจกรรมที่น่าสนใจตลอดการจัดงานทั้ง 5 วัน ได้แก่ พิธีถวายราชสดุดีพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า รัชกาลที่ 3 "พระบิดาแห่งการแพทย์แผนไทย", พบนิทรรศการเปิดตัว 9 ตำนานยาชาติ สูตรดั้งเดิมวัดโพธิ์ "เด็กใช้ได้ ผู้ใหญ่ใช้ได้", เวทีวิชาการเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ภูมิปัญญาชาติ, โซนให้บริการด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และการแพทย์ทางเลือก, เวทีการอภิปรายเรื่ององค์ความรู้ทางวิชาการตำรับ ตำรายาไทย, พบการออกธำเนาะจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สมุนไพรต่างๆ รวมทั้งอาหารพื้นเมืองที่ได้มาตรฐานจากทุกภาคทั่วประเทศกว่า 40 ร้าน

ตุลาคม ของทุกปี เป็น "วันภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ" ซึ่งปีนี้เป็นปีที่ 3 ของวันสำคัญดังกล่าว โดยทุกปีจะมีพิธีถวายราชสดุดี รวมถึงการจัดกิจกรรมเทิดพระเกียรติที่พระองค์ทรงทำนุบำรุงการแพทย์แผนไทยให้รุ่งเรืองในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านเภสัชกรรมไทย การนวดไทย

ดังปรากฏอยู่ตามศาลารายในวัดโพธิ์ แผ่นจารึกตำรายาซึ่งมีถึง 1,061 ตำรับ ตำราการนวดไทยจำนวน 60 ภาพ การสร้างรูปหล่อถวายสดุดีที่มีส่วนผสมของสังกะสีกับดินบุก จำนวน 80 ท้า เพื่อทดแทนทำถ้ายึดติดดินเดิมที่มีในสมัยรัชกาลที่ 1 ทำด้วยเนื้อดินและขำรดสูญหายไป สิ่งที่ปรากฏเหล่านี้ถือว่าเป็น